

Рецензії

І.В. Алексєєв

Розробка, актуальна в теоретичному і практичному плані

Розвиток бізнесу в нашій країні все більше вимагає професійного консультування. Підприємцям потрібна стороння допомога, незаангажована й об'єктивна. Вона має або компенсувати недостатню кваліфікацію власних фахівців, або допомагати вирішенню принципово нових проблем, або сприяти пошуку управлінських інновацій через банальну нестачу часу у менеджерів – практиків. Таку допомогу можуть надати лише фахівці, які мають достатню професійну підготовку у сфері управлінського консультування.

У цьому зв'язку з 2004 р. на спеціальності «Менеджмент організацій» була запроваджена нормативна навчальна дисципліна «Основи управлінського консультування», яка викладається нині в усіх вищих навчальних закладах України, де здійснюється підготовка магістрів за цією спеціальністю. Однак до останнього часу не було відповідного навчального забезпечення цієї дисципліни. Можливо, це пояснюється складністю предмета, який вимагає синтезу знань із цілого ряду споріднених предметів: економіки підприємства, основ менеджменту, операційного менеджменту, психо-

логії управління тощо. Тепер можна стверджувати, що ця прогалина ліквідована, – у зв'язку з виходом у світ навчального посібника доктора економічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Ф.І. Хмілья¹.

Ознайомлення з навчальним посібником дозволяє зробити висновок, що автор зміг відобразити у ньому основну проблематику управлінського консультування. Він послідовно розглядає виникнення та становлення ринку консультаційних послуг, організування консультаційної діяльності, методичний інструментарій консультування, організаційну побудову та економіку консультаційних організацій.

Особливо приваблює в посібнику те, що автор, розглянувши проблематику організування діяльності консультаційної організації, завершує посібник розділом «Побудова відносин клієнт-консультант». Таким чином, студенти отримають знання, необхідні як для їх професійної діяльності в консультаційному бізнесі, так і знання того, як правильно побудувати взаємовідносини клієнтської організації з консультантами.

© *І.В. Алексєєв*, 2009.

¹ Хміль Ф. І. Основи управлінського консультування: навч. посіб. – К.: Академвидав, 2008. - 240 с.

Зміст посібника загалом відповідає програмі курсу «Основи менеджменту», затвердженій президією НМК з менеджменту, хоча деякі теми до нього і не включені. Можна вважати, що автор має право на власне бачення проблематики консультування і того, як її висвітлювати студентам. Можливо, погляди автора будуть покладені в основу нової програми предмета «Основи управлінського консультування» при запланованому перегляді галузевих стандартів вищої освіти з напрямку «Менеджмент і адміністрування».

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговує розділ 3 «Методичний інструментарій консультанта», в якому професор Ф.І. Хміль наводить понад 20 моделей аналізу інформації, фінансового аналізу, бізнес-аналізу. При цьому автор не просто описує ці моделі, а й пояснює, як і на яких етапах їх потрібно використовувати в процесі консультування. Матеріал цього розділу студенти можуть ефективно використати при написанні дипломних і магістерських робіт, оскільки тут сконцентровані методичні інструменти, які стосуються дослідження різних складових управлінської діяльності.

Безсумнівною перевагою рецензованого посібника є чітка логіка викладення матеріалу навіть дискусійно-проблемного характеру. При цьому автор, послідовно відстоюючи власну позицію, наводить і думки

інших вчених, полемізує з ними, пробуджуючи цим самим у читача прагнення до самостійного опанування знаннями, а не догматичного заучування наукових категорій і понять.

Посібник написаний добірною українською мовою, проблематика викладається логічно, чітко, послідовно і зрозуміло. Кожний розділ завершується висновками, питаннями для самоперевірки знань студентів і ситуаційними завданнями, що спонукатиме студентів до глибшого вивчення навчальної дисципліни.

Разом з тим, зміст посібника викликає деякі зауваження. Так, на нашу думку, в розділі 4 «Організаційна побудова і економічна діяльність консультаційних організацій» автору слід було б розширити виклад економічних основ діяльності консультаційних організацій, не обмежуючись лише розглядом методики встановлення цін на консультаційні послуги і управління грошовими потоками в консультаційній організації.

Загалом можна стверджувати, що посібник професора Ф.І. Хміль написаний на високому дидактичному рівні, відповідає сучасним вимогам вищої школи і стане корисним як студентам – для оволодіння азами консультаційної діяльності, так і практикам – при побудові стратегії і тактики діяльності консультаційних організацій.

Надійшло 08.05.2009 р.